

ΝΕΑ ΒΙΒΛΙΑ. — Ker-Frank-Houx : «*Le Chemin des Pieds-Nus*». ⁽¹⁾ 'Ο λυρικός συμβολισμός του φίλου μας Ker-Frank-Houx βρήκε την ευκαιρία νά εκδηλωθεῖ, σ' ὅλο τὸ πλάτος του καὶ γιὰ μιάν ἀκόμη φορά, μέσα στὸ νέο βιβλίον του : «*Le Chemin des Pieds-Nus*» πού, μὲ σπάνιο καλλιτεχνικὸ γούστο, ξεδόθηκε ἀπὸ τὸ περιοδικὸ «*Ariste*».

Πρόκειται γιὰ μιὰ ἱστορία, ἓνα παραμῦθι μᾶλλον, τοῦ ὁμορφου παλαιοῦ καιροῦ ὅπου θεοὶ καὶ ἄλλα ὄντα μυθολογικὰ ζοῦσανε στὰ δάση, στὶς λίμνες, στὰ βουνά, γιὰ τὴν εὐτυχία ἢ καὶ τὴν δυστυχία — ἀναλόγως — τῶν συγχρόνων τους θνητῶν. Μὰ τὸ παραμῦθι πρέπει, πρῶτ' ἀπ' ὅλα, γιὰ ν' ἀρέσει, νά ἔχει γραφεῖ μὲ τέχνη, μὲ τὸ ὕφος ἐκεῖνο τὸ ἀπλό, τὸ κάπως ἀρχαῖον, τὸ γιομάτο ὑπονοούμενα — δροσιά, χάρη, νειότη !

Τὸ στίλ ἴσα-ἴσα τοῦ Ker-Frank-Houx, συγκεντρώνει ὅλα τὰ πρὸ πάνω συστατικά, συμπληρούμενο ἀπὸ τὴν πιὸ λεπτόλογη καὶ φωτεινὴ εὐφυμιάθεια. Γι' αὐτὸ, ἀδίστακτα, συστήνουμε τὸ «*Le Chemin des Pieds-Nus*», σ' ὅλους ἐκείνους πού ἐνδιαφέρονται γιὰ τὴ διπλὴ τέχνη τοῦ Λόγου καὶ τοῦ Βιβλίου !

Edmond Adam : «*Le Néostiche et le Verbe Intégral*». ⁽²⁾ Μιὰ συμπαθητικὴ, ποιητικὴ καὶ ἀνεξάρτητη φυσιογνωμία — ὁ ἀλησμόνητος ἀνθυπολοχαγὸς Edmond Adam — μέσα στὶς μετρημένες στιγμὲς ἐλευθερίας πού τοῦ ἄφινε ἡ πληκτικὴ, κουραστικὴ καὶ ἀνήσυχη ζωὴ τῶν χαρακωμάτων, κατόρθωσε νά ἐργασθεῖ πρωτότυπα, δημιουργικά. Ἡ ψυχικὴ του δύναμη, ἀφοῦ ἐπιμελημένα ἐξέτασε τὰ διάφορα εἶδη τοῦ γραπτοῦ λόγου : τὸν κλασσικὸ στίχο, τὸν ἐλεύθερο, τὴν πρόζα, τὴ ρυθμισμένη πρόζα, ἔφθασε στὴν ἀνακάλυψη τοῦ «νεόστιχου», τοῦ «συμπληρωμένου λόγου», δηλαδή, πού συγκεντρώνει ταυτόχρονα τὴν πρόζα καὶ τὸ στίχο, ὅλους τοὺς στίχους καὶ ὅλες τὶς πρόζες, ἀπὸ τὴν ἀπλὴ κραυγὴ ὡς τὴ μελωδία !

'Ο «νεόστιχος» λοιπὸν εἶνε ἡ «στοιχειώδης ἀνάβρυσή τῆς σκέψεως» τοῦ ποιητῆ... Εἶνε τὸ καταστάλαγμα τῆς συγχρόνου ποιητικῆς τάσεως.

Καὶ φθάνομε στὸ ἐσχάριστο συμπέρασμα : ὁ «νεόστιχος» εἶνε ἡ τελευταία λέξις τῆς ποιητικῆς ἐκδηλώσεως. Εἶνε ἡ ἐλευθερία, ἡ ἀπόλυτη, πού κλίνει μέσα της φῶς, ἥλιο, κίνηση, ὀρμές... ζωὴ !

Κοῖμα μονάχα πού ἡ τελευταία αὐτὴ τόσο γρήγορα διάφηνε τις ἐλπίδες μας καὶ βασιτικὰ διέλυσε, μέσα στὴ φρίκη καὶ τὸν ὀλεθρο τῆς μάχης, τὸ ὠραῖο δημιουργικὸ ὄνειρο τοῦ ποιητῆ Edmond Adam.

Ivan Goll : «*Le Cœur de l'Ennemi*». ⁽³⁾ Εἶνε ἀλήθεια πού ὁ Maurice Wullens, ὁ ἄξιος καὶ ὀρμητικὸς διευθυντὴς τοῦ περιοδικοῦ «*Les Humbles*», μᾶς ἔχει, χρόνια τώρα, συνηθίσει σ' ὅλες τὶς τόλμες. Ἔχοντάς τον ὡς ὁδηγὸ, πόσε πληγὲς δὲν ἀγγίζαμε, πόσες ἀσχημιεὶς δὲν μισήσαμε, πόσες ἀδικίαι δὲν καταδικάσαμε ! Μὰ ἐπὶ τῶς ὁ πόλεμος πού σκληρὰ χῶριζε τοὺς ἀνθρώπους σὲ δύο στρατόπεδα — ἐχθρῶν καὶ φίλων — τελείωσε καὶ ἡ Εἰρήνη, εὐθύς ὡς ἐφάνη στὸν ὀρίζοντα, μᾶς ἔφερε τὸν ἀδελφικὸ χαιρετισμὸ ἀνθρώπων πού, σὲ χώρες ἀποκλεισμένες, δακρύσανε, ζήσανε καὶ ὑποφέρανε, σὰν ἐμεῖς !

Σ' ἓνα κομψὸ τομίδιο μαζεμένα, ἀριστοτεχνικὰ μεταφρασμένα στὴ γαλλικὴ ἀπὸ τὸν Ivan Goll, οἱ «*Humbles*» μᾶς παρουσιάζουν σήμερα τὰ ὁμορφότερα ἄνθη, τὰ πιὸ ἀνθρώπινα, τῆς αὐστρογερμανικῆς ποιητικῆς σκέψεως. Δεκατέσσερες ποιηταί, μεταξὺ τῶν ὁποίων ὁ Becher, ὁ Ehrestein, ὁ Hasenclever, ὁ Leonhard, ὁ Ludwig Rubiner, ἡ Claire Studer, ὁ Franz Werfel, ὁ Stefan Zweig καὶ ὁ ἴδιος ὁ Ivan Goll, μᾶς κάμνουν κοινῶς τῆς ἀγωνίας πού ἐπῆζε τὰ στήθη τους, τῶν πόνων καὶ τῶν ἐλπίδων των.

'Η καταγίδα πέρασε ! Ἀς σ' εὐχαριστήσομε λοιπὸν, Wullens, γιὰ τὸ ὠραῖο δῶρο σου, καὶ μαζί σου ἄς ὑψώσουμε τὴν γιομάτη ἀνακούφιση φωνὴ μας : «Ποιηταί τῆς Γερμανίας, ὦ ἀδελφοί, πού ἐπὶ τέλους γνωρίσαμε» !

Philéas Lebesgue. ⁽⁴⁾ Σ' ἰδιαίτερο φυλλάδιο τοῦ περιοδικοῦ «*Les Humbles*» μιὰ

(1) Ἔκδοσις Georges Crès & Cie, Paris 1919. — 10 frs.

(2) Ἔκδοσις περιοδικοῦ *Les Humbles*, Paris 1919. — 1 fr.

(3) Ἔκδοσις περιοδικοῦ *Les Humbles*, Paris, 1919. — 1 fr.

(4) Ἔκδοσις περιοδικοῦ *Les Humbles*, Paris, 1918. — 3 frs.

πλειάδα αγαπητῶν συγγραφέων κ' ἱκανῶν καλλιτεχνῶν, μεταξύ τῶν ὁποίων καὶ οἱ : Van Bever, A.-M. Gossez, Tristan L. Klingsor, Lebarbier, Georges Polti, Han Ryner, Σωτήρης Σκίπης, Wullens, Francis Yard, - Gabriel Belot, Ch. Duhamel, Guinégaull, Camille Lieuey, ἀπόδωσε μέρος τῆς μεγάλης ἐκτίμησής κι' εὐγνωμοσύνης πού ὀφείλεται, γενικά, στὸν ἀκούραστο κι' ἀγέραστο συνεργάτη μας, τὸν δυνατό ρομαντιστογράφο ὅσο καὶ λεπτὸ ποιητῇ, τὸν εἰλικρινῇ ἐπιστήμονα ὅσο κι' ἐμβριθῇ γλωσσολόγο, τὸν ἀάλλιστο ἄνθρωπο κ. Philéas Lebesgue.

Ὁ καθένας ἀπὸ αὐτοὺς φροντίζει, μ' ἀγάπη κι' ἐνδιαφέρον, νὰ μᾶς παρουσιάσει καὶ μιὰν ἰδιαίτερη, ἄγνωστη στοὺς πολλοὺς, ὄψη τοῦ πολυσχιδοῦς συγγραφέως. Κι' ὅλοι τὸ κατορθώνουν, γιατί ὅλων ἡ ἀγάπη πρὸς τὸν Lebesgue εἶνε εἰλικρινής. Ὅμως πόσο περισσότερο μιλοῦν στὴν ψυχὴ μας οἱ λίγοι κατοπινοὶ στίχοι τοῦ ἴδιου ποιητῇ :

Vieux monde, vieux monde,
Tu veux cacher la peur ;
Tu veux endormir la fièvre ;
Mais tu sens bien que tu t'effondres,
Voici la rivière qui monte ;
Voici l'avenir qui crève ;
Tombe ! L'Homme est plus grand que le seuil de ta tombe.

Charles Bauby : «*Les Reflets du Miroir*». (⁵) "Ένας νέος, ὁ κ. Charles Bauby, ὁ διευθυντῆς κι' ἐκδότης τοῦ περιοδικοῦ «*La Tramontane*», δημοσίεψε μιὰ ποιητικὴ συλλογὴ μὲ τὸν ὑποβλητικὸ τίτλο : «*Οἱ Ἀντικατοπτρισμοὶ*» (*Les Reflets du Miroir*).

Ἐλλείψεις, κυρίως ἐμπνεύσεως, θὰ συναντήσῃ κανεὶς συχνὰ στὸν τόμο αὐτό. Πόσο ὁμορφα ὅμως ἡ ζηλευτὴ ἀφέλεια, ἡ λεπτὴ μελαγχολία, ὁ ἀχαλίνωτος ἐνθουσιασμός, ἡ ἀπόλυτὴ εἰλικρίνεια ἀντικαθρεφτίζουσιν τὰ νεῖατα τοῦ κ. Bauby. Τί πολύτιμα στοιχεῖα, τί ἀπαράμιλλα ἐφόδια στὰ χέρια ἐνὸς τεχνίτη ἱκανοῦ πού μόνον καιρὸς καὶ πείρα τοῦ χρειάζονται γιὰ νὰ ἐκδηλώσῃ πλήρῃ τὴς περισσεύς ψυχικὲς ἀρετὲς του. Τὸν ποιητῇ τῶν «*Αντικατοπτρισμῶν*» αἰσιόδοξα ἀναμένομε στὸ σταυροδρόμι τῆς ἀριότητος καὶ τῆς ἐπιτυχίας !

Antoine Redier : «*Pierrette*». Μιὰ δυνατὴ, γιομάτη παρατηρητικότητά, μελέτῃ τῆς σημερινῆς γαλλίδας κόρης. Ἡ Πιερέτα εἶνε μιὰ χαϊδεμένη κουκλίτσα, ὅλη ἐκκεντρικότητα καὶ νάζι. Γυναίκα πού ἀγαπᾷ τὴν προσωπικὴ τῆς ἐλευθερία, μισεῖ τὰ παιδιά. "Αν ἀποφασίσῃ καμιά φορὰ νὰ παντρευθεῖ θὰ εἶνε ἀποκλειστικὰ γιὰ νὰ γευθεῖ τὴν εὐτυχία τοῦ γάμου, πλὴν σ' ἓνα ὁμορφο καὶ νέον ἄνδρα. Μὰ ὁ Πιέτρος, ὁ ἀριστοκράτης λοχαγὸς πού ἀγαπᾷ ἡ Πιερέτα, ἔχει ὁλοσδιόλου ἀντίθετες ἀρχές. Τοῦ ἀρέσουν τὰ πολλὰ παιδιά. "Υστερὰ ἀπὸ μιὰ ζωηρὴ διαλογικὴ συζήτηση μεταξύ τῶν δύο ἐρωτευμένων καὶ μιὰν ἀέδραντὴ ψυχικὴ πᾶλη, ἡ Πιερέτα ἀπαρνέται τὴς ιδέες τῆς περὶ γάμου καὶ οἰκογενείας κι' ἀσπάζεται τὴς ἀρχὲς τοῦ ἀρραβωνιαστικοῦ της.

Σ' αὐτὸ τὸ ἀναμεταξύ, ὁ Πιέτρος ξαναγυρίζει στὸ Μέτωπο. Κι' ἐκεῖ πού, μέσα σ' ἐπιστολὰς ἀμοιβαίας τρυφερότητας, οἱ δύο νέοι σχεδιάζουσιν τὴ μελλοῦμένη εὐτυχία τους, ἡ Μοῖρα ἀποφασίζει ὅπως, σὲ μιὰ νυκτερινῇ ἔφοδο, ὁ Πιέτρος εὑρεῖ τὸν θάνατο. Ἡ Πιερέτα, μαθαίνοντας τὴ συμφορὰ τῆς, γίνεται νοσοκόμα ἐλπίζοντας, ἔτσι, νὰ μετριάσῃ κάπως τὴ μεγάλη θλίψη τῆς.

Τὸ καλογραμμένο του βιβλίον, ὁ συγγραφέας τ' ἀφιερώνει στὰ σημερινὰ κορίτσια ἀπὸ τὰ ὁποῖα καὶ ζητεῖ — διαβάζοντάς το — νὰ σκεφθοῦν !

Henri Barbusse : «*Nous Autres...*». Ὁ γλαυκὸς ποιητῆς τῶν *Pleureuses*, ὁ ρεαλιστῆς συγγραφέας τῶν *L'Enfer* καὶ *Le Feu*, ἐξέδωσε μιὰ συλλογὴ διηγημάτων ὑπὸ τὸν τίτλον : *Nous Autres...*

Στὸ νέο τόμον τοῦ κ. Barbusse, βρίσκομε τὰ ἴδια κεφαλαϊώδη προσόντα πού καὶ στοὺς προηγούμενους του. Δηλαδή : στὴν καλὴ, ἐλευθερία κι' ὀρθότητα σκέψεως, παρατηρητικότητά μεγάλῃ καὶ ψυχολογικὴ μελέτῃ τοῦ ἄνδρα καὶ τῆς γυναίκας ἀπὸ τὴς λεπτότερες

(⁵) Ἐκδοσις τῆς Association des Jeunes Littérateurs et Artistes Français, Perpignan, 1918. — 3,50 frs.

μὰ καὶ πὺ λειπτομερεῖς. Κυρίως τὸ δεῦτερο μέρος τοῦ βιβλίου, τὸ ἐπιγραφόμενο : *La Folie d'Aimer* (Ἡ Τρέλλα τῆς Ἀγάπης) ἐμπεριέχει κοιμῆματα ποῦ πάλλουν ἀπὸ ζωὴ — ἀληθινὴ καὶ ὁρμητικὴ. Γιατὶ ὁ κ. Barbusse ἀνῆλκε πέρα-πέρα στὴ σειρὰ τῶν νέων, τῶν ζωντανῶν γάλλον συγγραφέων.

Céline Arnould : «*Tournevire*» (roman). (6) Ἐνα φουτουριστικὸ ρομάντζο, γραμμένο μὲ πολλὴ χάρι καὶ ἀκόμα περισσότερο λυρισμὸ ποῦ θαινιάσκειται ταυριάζουν στὸ φαντασμαγορικὸ θέμα του.

Paul Dermée : «*Beautés de 1918*». (7) Αἰσθητικὲς παρατηρήσεις καὶ σημειώσεις, παρουσιασμένες μὲ τέχνη πάνω στὸ ἐπικίνδυνον ἀχνάρι τοῦ Μελλοντισμοῦ.

Emile Langlois : «*L'Hymne Embrassé*». (8) Ἐνας λυρικός, θρησκόληπτος ὕμνος πρὸς τὸν Ἅγιον Ἰδρυτὴ τοῦ Τάγματος τῶν Φραγκισκανῶν.

Φώτου Γιοφύλλη : «*Οἱ Καινούργες Τετράδες*». Σὲ μιὰ σειρὰ ἀπὸ ἐννιά τραγούδια, ὁ κ. Φώτος Γιοφύλλης (Σπύρος Ν. Μουσούρης) προσπαθεῖ νὰ νεωτερίσει. Καὶ καταπιάνεται μὲ θέματα ὁλοσδιόλου πρωτότυπα γιὰ τὴν περιορισμένη φιλολογία μας. Ὑμνεῖ, ἔξαφνα, τὴ Στυρηνίην, — ἀφιερώνει μιὰν ὥδην σὲ γυναῖκα ἀλκοολικὴν, — περιγράφει τὰ βίαια τοῦ ἀρθρικοῦ πού, ἀγγόγυστα, τὰ ὑπομένει μὲ τὴν ιδέα ὅτι οἱ γονεῖς του γλέντησαν, — λατρνεῖ τις ἀνορθογραφίαι τῆς ἀγαπημένης του, — μιλᾷ γιὰ τὶς σαρκικὰς ἡδονὰς καὶ τελειώνει μὲ μιὰν ὥραια καὶ μεγαλόφωνον «Κατάρτα στὸς Προγόνους».

Οἱ στίχοι τοῦ κ. Γιοφύλλη, ἀρμονικὰ ταιριασμένοι, πλαισιώνουν τὶς ἐπιτυχημένες ρεαλιστικὰς εἰκονίσεις του. Ὁ κ. Γιοφύλλης ἐξελίσσεται σὲ ποιητὴν ἀπὸ τοὺς καλοὺς. Καὶ δὲν ἀμφιβάλλομε πὼς οἱ προσεχεῖς τόμοι του θὰ δικαιολογήσουν τὴ γνώμη μας.

ΜΙΑ ΑΠΟΚΑΛΥΨΗ. — Οἱ ἀνάγκες καὶ τ' ἀπρόοπτα τῆς περσινῆς ἐπιστρατεύσεως μοῦ χάρισαν, ὡς μοναδικὸ εὐεργέτημα, τὴ γνωριμίαν μιᾶς πολύτιμης φίλης, τῆς Δας Ἀθηνᾶς Ι. Σαραντίδη, τῆς νέας συνεργάτριας τῶν «Γραμμάτων».

Γεννημένη στὴ Ρωσσίᾳ—ὅπου σπούδασε καὶ ἀνατράφηκε — ἡ Δα Σαραντίδη κατέχει στὴν ἐντέλεια τὴ ρωσικὴ γλῶσσα καὶ τὴ ρωσικὴ φιλολογία. Κι' ὡς ἀπόδειξιν ἀναμφισβήτητη τῆς ἐξαιρετικῆς μορφώσεώς της, δὲν ἔχομε παρὰ νὰ ἀναφέρομε τὴν ὀγκωδέστατην καὶ σημαντικὴν, ὑπὸ ἐποπὴν ἐκλεκτικότητος καὶ δυνάμεως, μεταφραστικὴν ἐργασίαν της.

Καὶ πρῶτα-πρῶτα, τοῦ Ἀντρέϊεφ, γιὰ τὸν ὁποῖο μάλιστα, ὡς μοῦ ὁμολόγησε ἡ ἰδία, τρέφει μιὰ ἰδιαίτην προτίμησιν, ἡ Δα Σαραντίδη ἔχει μεταφράσει τὰ ἀκόλουθα, ἄγνωστα σ' ἐμᾶς, ἔργα :

α'. *Θέστρο.* — 1) «*Ἀνθ' ἡ*» (δράμα τετράπρακτο). Πρωτοπαίχθηκε στίς 3 Αὐγούστου 1917 ἀπὸ τὸ θίασο τῆς κ. Κυβέλης καὶ ἐπαναλήφθηκε, ἀπὸ τὸν ἴδιον θίασον, στίς 24 Σεπτεμβρίου 1918.

2) «*Ἡ Ζωὴ τοῦ Ἀνθρώπου*» (δράμα τετράπρακτο). Παραδόθηκε, γιὰ παίξιμον, στὸ θίασον τῆς κ. Κυβέλης.

3) «*Σάββας*» [Ignis Sawal] (δράμα τετράπρακτο). Ἀπὸ τὰ δυνατότερα τοῦ μεγάλου ρώσου συγγραφέως. Ξεχίνει ὁλόκληρον μιὰν ὑπέροχην καὶ ἐπαναστατικὴν πνοήν. Δὲν παραδόθηκε πρὸς διδασκαλίαν, γιατί κανένας ἀπὸ τοὺς ἑλληνικοὺς θιάσους δὲν ἀναλαμβάνει νὰ τὸ παίξει.

4) «*Οἱ Μέρες τῆς Ζωῆς*» (δράμα τρίπρακτο) παρμένο ἀπὸ τὴ γοητευτικὴ ζωὴ.

5) «*Ὁ Βασιλεὺς τῆς Πείνας*» (τραγωδία σὲ πράξεις τέσσαρες).

β'. *Διηγήματα.* — «*Ἡ Ἰδέα*», «*Στὴν Ὀμίχλη*», «*Στὸ Σκοτάδι*», «*Τὸ Γέλοιο*», καὶ τό, ὡς ἐναρκτήρια συνεργασία δημοσιευμένο στὸ σημερινὸ φυλλάδιον τῶν «Γραμμάτων», ἀριστούργημα : «*Πὼς ἔβγαλε ἡ Ἐχιδνα φαρμακερὰ δόντια*»

(6) Editions de «L'Esprit Nouveau», Paris 1919. — 10 frs.

(7) Editions de «L'Esprit Nouveau», Paris 1919. — 5 frs

(8) Société Orientale de Publicité, Le Caire 1919.

Χώρια ἀπ' ὅλον αὐτὸ τὸν ὄγκο ἐργασίας, ἡ Δδα Σαραντίδη ἔχει ἀκόμα μεταφράσει καὶ τὰ ἐξῆς διηγήματα τοῦ Κορολένκο : « Ὁ Τυφλὸς Μουσικὸς », « Βερεσάγιεφ », « Πρὸς τὴν Ζωὴ » (διασκευασμένο), ἐτοιμάζοντας ταυτόχρονα καὶ τὰ κατοπινὰ πρωτότυπα δημιουργήματα : « Τὰ Χρυσάνθεμα » καὶ « Ἡ Γυναίκα » (διηγήματα), « Κορολένκο » (κριτικὴ μελέτη) κτλ.

ΚΑ'Ι'ΡΟ 1919.

ΠΑΝΟΣ ΣΤΑΥΡΙΝΟΣ

Ο HENRI ZISLY ΚΑΙ Η ΦΥΣΙΚΗ ΖΩΗ.— Τὰ «Γράμματα» θὰ ἐκδόσουν ἀργότερα, στὴ σειρά τῶν «Βιβλίων τῆς Ζωῆς», μιὰ πρωτότυπη μελέτη τοῦ κ. Henri Zisly : *Conception du Naturisme Libertaire*. Θὰ ἐπιθυμούσαμε, ἀπὸ τώρα, νὰ ποῦμε μερικὰ λόγια γιὰ τὴν ἰδιόρρυθμὴ τούτῃ φυσιογνωμίᾳ τοῦ Ἀναρχισμοῦ.

Ὁ κ. Zisly, σὲ πολλοὺς ἀριθμοὺς ἐνὸς ἀξιόλογου περιοδικοῦ : «Ἡ Φυσικὴ Ζωή» (*La Vie Naturelle*) δημοσίευσε, ἄλλοτε, σημειώσεις σχετικὲς μὲ τὴ ζωὴ του, ἀρκετὰ περιέργες. Αὐτοχαρακτηριζόμενος λέγει : (1) «Ἀγαπῶ τὴν ἀμοιβαιότητα, εἶμαι ὑποχρεωτικὸς, μὰ οἱ ἄλλοι δὲν εἶνε πάντοτε τέτοιοι μαζί μου ὥστόσο ἂν ξεύρω τὸν τρόπο νὰ φανῶ καλὸς σὲ κάποιον, δὲν ἐπιδιώκω ποτὲ ὅπως καὶ μοῦ τὸ ἀνταποδώσει».

Συνεχίζοντας, στὸ ἴδιο φυλλάδιο, ὁ κ. Zisly μιλεῖ μὲ μιὰ φυσικὴ ὁλοσδιόλου μετριοφροσύνη γιὰ τὶς συνήθειες του, τὶς ροπὲς καὶ τὸν χαρακτήρα του. Ἐκεῖνους ἀπὸ τοὺς ἀναγνώστες ποὺ ἐνδιαφέρονται γιὰ τὶς ἰδιαιτέρους (*intimes*) ἰδέες ἐνὸς συγγραφέως, συμβουλευοῦμε νὰ προστρέξουν στὰ σπανίζοντα τεύχη τῆς «Φυσικῆς Ζωῆς» (1). Δίδουν μιὰ σαφεῖς ἰδέα τοῦ κ. Zisly, ὡς ἀνθρώπου.

Δὲν θὰ ἦταν ἥσους λιγώτερο περιέργο νὰ γνωρίσει κανεὶς τὶς ἀντιλήψεις τοῦ κ. Zisly. (2) «Ἐπεδίωξα κυρίως τὴν ἐκλαίτευση τῶν ἀντιλήψεων τῆς ἀπλῆς ζωῆς, μένοντας ἐκστατικὸς μπροστὰ στὴν ἀπλοποίηση τῶν ἐκφερομένων θεωριῶν καὶ τὴν εὐκολία (πολὺ μεγαλύτερη ἢ γιὰ ὅποια ἄλλη διδασκαλία) ἐφαρμογῆς τῶν ἴδιων αὐτῶν ἀντιλήψεων (ποὺ ἀκόμα ἱκανοποιοῦν μερικοὺς χαρακτήρες κ' ἰδιοσυγκρασίες) ποὺ παραμελοῦν σήμερα οἱ διάφοροι κοινωνιολόγοι. Διεῖδα ἐξ ἄλλου, σ' αὐτὴ τὴν προπαγάνδα, μιὰ ἰδιαίτερη τακτικὴ ἱκανὴ νὰ προσηλυτίσει στίς ἀναρχικὰς ἰδέες στοιχεῖα ὡς τὴν ὥρα ἀνυπότακτα (ἀνδιασμένα ἀπὸ τὶς ἐπιστημονικὰς περιπλοκὰς ποὺ διακρίνουν τὴ μέλλουσα κομμουνιστικὴ ἀναρχικὴ κοινωνία) κ' ἀποκτώντας ἔτσι τὴν πιθανότητα νὰ ζήσουν ἀμέσως τὴ ζωὴ τους, περιοριζόμενα στίς ἀπόλυτες φυσιολογικὰς ἀνάγκες, δίχως νὰ προσμένουν τοὺς μαγευτικοὺς παράδεισους μελλουσῶν πολιτειῶν, περισσότερο ἢ λιγώτερο προβληματικῶν».

Κ' οἱ κατοπινὲς τοῖτες γραμμὲς ἀποτελοῦν τὸ «πιστεύω» τοῦ κ. Henri Zisly. «Μὲ λίγα λόγια, εἶμαι ἐλευθερόφρων (*libertaire*) μὲ τάσεις φυσιολογικὰς, αὐτὸ ποὺ καθορίζω μὲ τὴ λέξη : νέο-φυσικὸς. Ἐπίσης μισῶ τὰ πλήθη, τὰ νοικοκυριά, τοὺς ὀμίλους!»

Στὸν κ. Henri Zisly ὀφείλομε ἓνα ἔργο ποικιλόμορφο, ὅχι ὅμως κ' ἄνισο, σύμφωνα πάντα μὲ τὶς ἀρχὰς ποὺ πρεσβεύει. Συντήνομε ὁλοσδιόλου ἰδιαίτερα ἓνα τομίδιο : «Πρὸς τὴν Κατάκτηση τοῦ Φυσικοῦ Κράτους» (3) τοῦ ὁποῦν ἡ προοιματικὴ δῆλωση εἶνε γιομάτῃ σοφροσύνη καὶ σκληρὸς ἀλήθειες. «Διηγῆματα καὶ Σκίτσα» (4) : ἓνα παράξενο βιβλιαράκι μὲ πρῶτες ὁμοῦ νατουραλισμοῦ ποὺ θυμίζει τὸν Zola καὶ ποὺ σήμερα ἐπανευρίσκομε στίς σελίδες τοῦ Barbusse. Μὴς ἄρρεσ κυρίως : «Ἐνα παρθένο δάσος καὶ ὀμίλους».

Ὁ κ. Zisly ἔχει γράφει πάνω σὲ θέματα διάφορα : Ἀντισεμιτισμὸς, Πατριωτισμὸς, Ἀτομικισμὸς, Ἀναρχισμὸς, Σοσιαλισμὸς, Θρησκείες, Φυσιολογία, Αἰσθηματολογία, Φεμινισμὸς, Φιλολογία, Τέχνες, Θέατρο, Ποίηση, Κριτικὴ, κ.λπ. Συνεργάσθηκε ἐπίσης σὲ πολλὰς ἐφημερίδας καὶ περιοδικὰ τῆς Γαλλίας καὶ τοῦ Ἐξωτερικοῦ.

Ὁ κ. Zisly κρατεῖ τακτικά, στὴν συνδικαλιστικὴ ἐφημερίδα «Ἡ Μάχη» (*La Bataille*)

(1) Ἀρ. 6 Νοέμβρ. - Δεκέμβρ. 1912.

(2) Ζητᾶτε ἀπὸ τὸν συγγραφέα : 7, Rue Jean-Robert, Paris (18^e).

(3) Paris (1899). Ζητᾶτε το ἀπὸ τὸν συγγραφέα. 7, Rue Jean-Robert (18^e).

(4) Paris (1904) Ζητᾶτε το ἀπὸ τὸν συγγραφέα. 7, Rue Jean-Robert (18^e).